

Asya Studies

Akademik Sosyal Araştırmalar / Academic Social Studies

Year: 9, Number: 33, p. 189-212, Autumn 2025

SCAMPER ile Yaratıcılığı Şekillendirmek: Okul Öncesi Eğitimde SCAMPER Tekniği ile İlgili Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*

Shaping Creativity with SCAMPER: Examining Postgraduate Theses on SCAMPER Technique in Preschool Education in Terms of Different Variables

ISSN: 2602-2877 / E-ISSN: 2602-263X

Araştırma Makalesi
Research Article

Makale Geliş Tarihi
Article Arrival Date
12/08/2025

Makale Kabul Tarihi
Article Accepted Date
24/09/2025

Makale Yayın Tarihi
Article Publication Date
25/09/2025

Asya Studies

Hümeyra Oran
Lisans Öğrencisi
Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü
220301061@alparslan.edu.tr
ORCID: 0009-0004-8802-4214

Dr. Öğr. Üyesi Semih Uçar
Muş Alparslan Üniversitesi
Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü
s.ucar@alparslan.edu.tr
ORCID: 0000-0002-6723-3437

*Bu çalışmanın bir kısmı, 8-9 Mayıs 2025 tarihinde yapılan 18. Ulusal Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrenci Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Öz

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de 2014-2024 yılları arasında gerçekleştirilen okul öncesi eğitimde SCAMPER tekniği konulu lisansüstü tezlerin incelenmesidir. Çalışma konu başlığı içerisinde “SCAMPER” ve “OKUL ÖNCESİ” geçen Türkiye ‘deki tezlerle sınırlandırılmıştır. YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde yer alan 8 tez, belirlenen değişkenler doğrultusunda doküman analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Tezler; hazırlandıkları üniversite, enstitü, anabilim dalı, yayınlandığı yıl, konu alanı, yöntemi/modeli ve deseni, örneklem türü, örneklem büyüklüğü, veri toplama araçları, güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları ve veri analiz teknikleri ölçütlerine göre incelenmiştir. Ayrıca tezlerde SCAMPER tekniğiyle birlikte ele alınan diğer konular, elde edilen bulgular ve sunulan öneriler analiz edilmiştir. Araştırmada veri analizi, içerik analizi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler yüzde ve frekanslara dayalı bir şekilde yorumlanmıştır. Araştırma sonucuna göre; okul öncesi eğitimde SCAMPER tekniği konusunda 8 farklı üniversitede yayın yapıldığı görülmüştür. Lisansüstü çalışmalar en fazla Eğitim Bilimleri Enstitüsü kapsamında yayınlanmıştır. Çalışmaların daha çok Temel Eğitim Anabilim Dalında oluşturulduğu belirlenmiştir. Tezlerin yazımında 2023 yılından itibaren artış olduğu belirlenmiştir. Tezlerin tümü nicel yöntemle yazılmıştır. Örneklem büyüklüğü olarak 1- 50 katılımcıyla çalışılmıştır. SCAMPER tekniği çalışmalarının çocukların çok yönlü gelişim alanlarına olumlu katkılar sunduğu; hem bilişsel hem de duygusal gelişimi desteklediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcılık, Scamper Tekniği, Okul Öncesi Dönem

Abstract

The purpose of this research is to examine postgraduate theses on the SCAMPER technique in preschool education, published in Turkey between 2014 and 2024. The study is limited to theses in Turkey that contain "SCAMPER" and "PRESCHOOL" in their subject titles. Eight theses held by the Council of Higher Education (YÖK) National Thesis Center were evaluated using document analysis based on the identified variables. Theses were examined according to the criteria of university, institute, department, year of publication, subject area, method/model and design, sample type, sample size, data collection tools, reliability and validity studies, and data analysis techniques. Additionally, other topics addressed in the theses along with the SCAMPER technique, the findings obtained, and the recommendations presented were analyzed. Data analysis in the study was conducted through content analysis. The obtained data were interpreted based on percentages and frequencies. The results of the research revealed that eight different universities have published on the SCAMPER technique in preschool education. The majority of postgraduate studies were published within the Institute of Educational Sciences. It was determined that the studies were mostly conducted in the Department of Basic Education. It was determined that there has been an increase in theses since 2023. All theses were written using quantitative methods. Sample sizes ranged from 1 to 50 participants. It was concluded that SCAMPER technique studies positively contribute to children's multifaceted developmental areas and support both cognitive and emotional development.

Keywords: Creativity, Scamper Technique, Preschool Period

Atf Bilgisi / Citation Information

Oran, H., & Uçar, S. (2025). SCAMPER ile yaratıcılığı şekillendirmek: Okul öncesinde SCAMPER tekniği ile ilgili hazırlanan lisansüstü tezlerin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Asya Studies*, 9(33), 189-212. <https://doi.org/10.31455/asya.1762989>

GİRİŞ

Yaratıcılık, bireyin özgün düşünceler üretmesi, yeni çözümler geliştirmesi ve mevcut bilgiyi farklı bakış açılarıyla zenginleştirilmesi olarak tanımlanabilir (Argun, 2011). Erken yaşlarda yaratıcı düşünmenin desteklenmesi, çocukların bilişsel becerilerini geliştirerek öğrenme sürecini daha etkili ve verimli hale getirmektedir. Çocuklar, hayal güçlerini kullanarak yeni fikirler ortaya koyduklarında ve bu fikirleri değerlendirme fırsatı bulduklarında yaratıcı düşünme becerileri gelişir (İnan, 2023).

Okul öncesi dönem, çocukların gelişimlerinin en hızlı olduğu ve kişiliklerinin temellerinin atıldığı kritik bir evredir. Bu süreçte, çocukların potansiyellerini en iyi şekilde ortaya çıkarabilmeleri için bilinçli ve kaliteli eğitim ortamlarına ihtiyaç duyulmaktadır (Argun, 2011). Bu nedenle, yaratıcı düşünme becerilerinin erken yaşta kazandırılması büyük önem taşımaktadır (Yüce, 2023). Türkiye'de yürürlükte olan Okul Öncesi Eğitim Programı'nda da (MEB, 2024) çocukların yaratıcılık, akıl yürütme ve problem çözme becerilerini geliştirmeye yönelik vurgular yer almaktadır. Çocukların yaratıcı düşünmeye teşvik edilmesi için kendilerini özgürce ifade edebilecekleri ortamlar sunulmalı, düşündürücü ve keşfetmeye yönlendiren sorularla merakları desteklenmelidir (MEB, 2024). Ezbere dayalı yaklaşımlar yerine, düşündürücü sorular ve hoşgörülü bir eğitim anlayışı benimsenerek çocukların yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlanmalıdır (Argun, 2021).

Yaratıcılığı engelleyen bazı faktörler bulunmaktadır. Çocukların materyalleri farklı şekillerde kullanmalarına izin verilmemesi, soru sorma ve deneyim kazanmalarına fırsat tanınmaması, farklı fikirlerin küçümsenmesi gibi unsurlar, yaratıcı düşünmeyi baskılayan etkenler arasında yer almaktadır. Oysa yaratıcı etkinlikler, çocukların problem çözme becerilerini geliştirirken aynı zamanda bilişsel, sosyal ve dil gelişimlerine katkı sunar. Ayrıca, özgüvenlerini artırarak bireysel farklılıklarını keşfetmelerine ve ince motor becerilerini güçlendirmelerine yardımcı olur (Argun, 2021). Bu nedenle, çocukların yaratıcı yönlerinin desteklenmesi, onların gelecekte yenilikçi ve üretken bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlayacaktır.

Bu noktada öğretmenlerin rolü büyük önem taşımaktadır. Öğretmenler, çocukların hayallerini somutlaştırmalarına yardımcı olmalı ve onları cesaretlendirmelidir. Yaratıcılık kendiliğinden gelişen bir süreç değil, uygun eğitim ortamları ve rehberlikle desteklenmesi gereken bir beceridir. Bu bağlamda, öğretmenlerin pedagojik bilgilerini güncellemeleri ve yaratıcı düşünme süreçlerini destekleyen yöntemleri kullanmaları gerekmektedir (Argun, 2011).

Yaratıcı düşünmeyi teşvik etmek amacıyla geliştirilen yöntemlerden biri SCAMPER tekniğidir. Bu teknik, ilk olarak Eberle tarafından öğrencilerin yaratıcılığını desteklemek amacıyla tasarlanmıştır (Yağcı, 2012). SCAMPER tekniği, belirli bir nesne veya fikri farklı açılardan değerlendirmeye dayalı bir beyin fırtınası tekniğidir (Güven, 2014). Yedi adımdan oluşan bu teknik, bireylerin mevcut düşüncelerini geliştirerek yaratıcı fikirler üretmelerini amaçlar (Al Zayat, 2014; Serrat, 2009). SCAMPER'in aşamaları şunlardır:

1. **Yer Değiştirme (Substitute):** Bir nesnenin veya sürecin belirli bir bileşenini farklı bir unsurla değiştirme fikrini içerir. Örneğin, bir nesnenin yerine başka bir nesne kullanılabilir mi? Televizyon kumandası pil yerine başka ne ile çalışabilir?

2. **Birleştirme (Combine):** Farklı fikirleri veya nesneleri birleştirerek yeni bir fikir oluşturmayı hedefler. Hangi materyaller birleştirilebilir? Televizyon kumandasını bir telefonla birleştirmek nasıl bir işlevi olurdu?
3. **Uyarlama (Adapt):** Mevcut bir nesneyi veya fikri yeni bir amaca uygun hale getirme sürecidir. Çözüm amacıyla neyi uyarlayabilirsiniz? Kumandayı neyle birleştirmek hiç kaybolmazdı? Karanlıkta kolayca bulabilmek için kumandaya ne eklenebilir?
4. **Değiştirme, Küçültme, Büyütme (Modify, Minify, Magnify):** Bir nesnenin boyutunu, rengini veya işlevini değiştirmeyi içerir. Eğer bir nesnenin boyu daha uzun olsaydı nasıl olurdu? Çok büyük bir kumandayla ne yapardın?
5. **Diğer Kullanımlara Uyarlama (Put to other uses):** Nesnenin farklı bir amaç için nasıl kullanılabileceğini keşfetmeye yönelik çalışmalardır. O nesneyi farklı bir ortamda nasıl kullanabilirsiniz?
6. **Yok, Etme, Çıkarma (Eliminate):** Bir nesnenin veya sürecin belirli bir bileşeninin çıkarılmasıyla ilgili fikirler üretir. O nesnede hangi parçalar çıkarılabilir? Kumandanın tuşları olmasaydı ne olurdu?
7. **Tersine Çevirme ve Düzenleme (Reverse, Rearrange):** Bir nesne veya sürecin planını, düzenini değiştirerek yeni bir bakış açısı geliştirmeyi amaçlar. Roller tersine çevrilirse ne olur? Kumanda televizyonu değil de televizyon kumandayı kontrol etseydi ne olurdu?

SCAMPER tekniği bireyin mevcut fikirlerini farklı açılardan değerlendirmesine ve yaratıcı çözümler üretmesine olanak sağlayan bir tekniktir (Özyaprak, 2016). SCAMPER temelli etkinlikler, çocukların soru sorma alışkanlığı kazanmalarını destekler. Özellikle 3-5 yaş arası çocuklar dünyayı keşfetme çabasıyla sıklıkla sorular sorar. Ancak yetişkinler bu soruları bazen yanıtsız bırakabilir. SCAMPER ile yöneltilen sorular, çocukların da çevrelerine benzer sorular sormasını teşvik eder. Bu sayede çocuklar, özgürce soru sorarak kendilerini daha iyi ifade edebilir ve çevrelerini daha iyi anlamlandırabilir (Daldal, 2024).

Okul öncesi dönemde SCAMPER tekniğinin uygulanması, çocukların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeleri açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Ancak, bu yöntemi kullanırken bazı hususlara dikkat edilmelidir. Çocukların verilen yönergeleri anlayabilmesi için açık ve basit sorular yöneltilmeli, dikkat süreleri göz önünde bulundurularak etkinlikler kısa tutulmalıdır (Yüce, 2023). Ayrıca, seçilen nesnelerin çocukların ilgisini çekecek özelliklere sahip olması ve etkinliklerin yaş gruplarına uygun şekilde uyarlanması gerekmektedir. Grup çalışmaları sırasında çocukların fikirlerine saygı gösterilmesi ve eleştirel tutumlardan kaçınılması, yaratıcı düşünmeyi destekleyen önemli faktörler arasındadır. Etkinliklerin daha verimli olması için esnek bir sınıf düzeni benimsenmeli ve çocukların birbirleriyle etkileşim kurabileceği ortamlar oluşturulmalıdır (Kaytez ve Aytar, 2016).

Alanyazında SCAMPER'in, yaratıcı düşünmeyi destekleyen tekniklerden biri olduğu belirtilmektedir. Araştırmalar, çocukların SCAMPER tekniği ile sürece aktif katılım göstermesinin, mevcut bilgilerini yeniden yorumlamalarına olanak tanıdığını ortaya koymaktadır. Bu süreçte çocuklar, bireysel veya grup halinde çalışma fırsatı bulurken, çok yönlü düşünme becerilerini geliştirerek özgün fikirler üretebilmektedir. Ayrıca, zihinsel süreçlerinin her aşamada etkin olması, sorgulama yoluyla öğrenmelerini desteklemekte ve

öğrenme deneyimlerini daha anlamlı hale getirmektedir (Erdönmez, 2019; Yiğitalp, 2014). Yapılan başka bir araştırmada, SCAMPER'in çocukların düşünme süreçlerinde çeşitlilik sağladığı, problem çözme becerilerini geliştirdiği ve farklı bakış açıları kazandırdığı ortaya konmuştur (Serrat, 2009; Xiaojing et al. 2022).

Okul öncesi dönem, çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimin en hızlı ilerlediği ve çevresel uyaranlara en açık olduğu kritik bir evreyi oluşturmaktadır. Bu dönemde kazanılan deneyimler, sonraki gelişim basamaklarının niteliğini belirlemekte ve özellikle yaratıcılık gibi üst düzey bilişsel becerilerin temellerini oluşturmaktadır. Literatürde okul öncesi çağındaki çocukların yaratıcılıklarının desteklenmesine yönelik çeşitli uygulamaların etkili olduğu vurgulanmaktadır, bu bağlamda SCAMPER tekniği ulusal ve uluslararası düzeyde etkililiği kanıtlanmış yöntemlerden biri olarak öne çıkmaktadır (Özyaprak 2016) . SCAMPER tekniği çocukların farklı düşünme yollarını keşfetmelerine, çok yönlü akıl yürütme becerilerini geliştirmelerine ve karşılaştıkları problemlere farklı çözümler üretebilmelerine olanak tanımaktadır. Bununla birlikte çocukların eğlenerek yeteneklerini geliştirmelerine de katkı sağlamaktadır (Daldal2024). Bu doğrultuda, okul öncesi dönemde çocukların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklere yer verilmesi önem taşımaktadır. Araştırmada da, yaratıcılığın gelişimi açısından kritik bir evre olması ve SCAMPER tekniğinin uygulanmasına elverişli özellikler taşıması nedeniyle okul öncesi dönem tercih edilmiştir.

SCAMPER tekniği, okul öncesi dönemde çocukların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek için etkili bir yöntem olarak kabul edilmesine rağmen Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında bu teknikle ilgili sınırlı akademik çalışma bulunmaktadır. Özellikle lisansüstü tezlerin hangi konulara odaklandığı, nasıl bir yol izlendiği ve ulaşılan sonuçların neler olduğu konusunda sistematik bir analiz ihtiyacı doğmaktadır. Bu araştırma, SCAMPER tekniği ile ilgili mevcut literatürü değerlendirmeyi, okul öncesi eğitimindeki kullanım durumunu ortaya koymayı ve ilerde yapılacak çalışmalar için öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Çocuklara farklı bakış açıları kazandıran bu teknik, onların problem çözme yeteneklerini destekler ve öğrenme sürecini daha eğlenceli hale getirir. Bu nedenle, öğretmenlerin SCAMPER gibi yaratıcı düşünme tekniklerini uygulamaları, çocukların gelecekte yenilikçi ve üretken bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlayacaktır.

Araştırmanın Özgün Değeri

Alanyazında SCAMPER tekniğinin öğretmen adayları üzerindeki etkileri incelenmiştir. Yapılan çalışmada SCAMPER tekniğinin öğretmen adayları tarafından bilindik bir teknik olmadığını belirtilmiştir. Yaratıcı düşünme ve öğretim yöntemleri konusunda yeterli eğitim almayan öğretmen adayları, SCAMPER’ı öğrendiklerinde, yaratıcı düşünme becerilerini geliştirdiğini ve öğretim süreçlerinde farklı bakış açıları sunduğunu fark etmişlerdir. Bu doğrultuda, SCAMPER’a yönelik farkındalık kazandırmanın, öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme becerilerini geliştirme konusunda motive olmalarına ve gelecekte bu yöntemi derslerinde kullanmalarına katkı sunduğu görülmektedir (Karataş ve Tonga, 2016) Türkiye’de lisansüstü eğitimde okul öncesi eğitimde SCAMPER tekniği ile ilgili pek araştırma yapılmadığı görülmüştür.

Bu çalışma, Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında SCAMPER tekniği üzerine yapılan lisansüstü tezleri çeşitli değişkenler açısından inceleyerek alandaki mevcut durumun kapsamlı

bir şekilde değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Daha önce Ayber ve Emel (2020) SCAMPER tekniği üzerine yapılan çalışmaların analizi üzerine bir meta-sentez çalışması yapmışlardır. Ancak bu çalışma spesifik olarak okul öncesi alanını kapsamamakla birlikte yalnızca 2009-2019 yılları arasında yazılan nicel-nitel makale ve tezlerden oluşmaktadır. Bu konu hakkında okul öncesi dönem aralığında sistematik bir inceleme yapılmamış olması çalışmayı özgün kılmaktadır. Çalışma öğretmenlere ve araştırmacılara yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda, gelecekte bu teknik üzerine yapılacak çalışmalara rehberlik ederek literatürdeki boşluğu doldurması açısından özgünlük sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ülkemizde okul öncesi eğitim alanında Scamper tekniği üzerine yazılan lisansüstü tezleri çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Çalışma, Scamper tekniğinin okul öncesi eğitimde nasıl kullanıldığını belirlemeyi ve daha etkili uygulanabilmesi için öneriler sunmayı hedeflemektedir. Ayrıca, bu alandaki mevcut eksiklikleri tespit ederek, ilgili araştırmaların sürekliliğini desteklemeyi amaçlamaktadır.

Okul öncesi eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin analiz edilmesi, belirli bir dönemde gerçekleştirilen çalışmaların niteliği hakkında fikir verirken, gelecekte yürütülecek araştırmalara da rehberlik edebilir. Bununla birlikte, bu alanda yapılan çalışmaların kapsamı incelenerek hangi konularda daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğu belirlenebilir.

Bu amaç kapsamında araştırmada aşağıda belirtilen alt amaçlara yanıt aranmıştır. Okul öncesi eğitimi alanında gerçekleştirilen SCAMPER tekniği konulu lisansüstü tezlerinin;

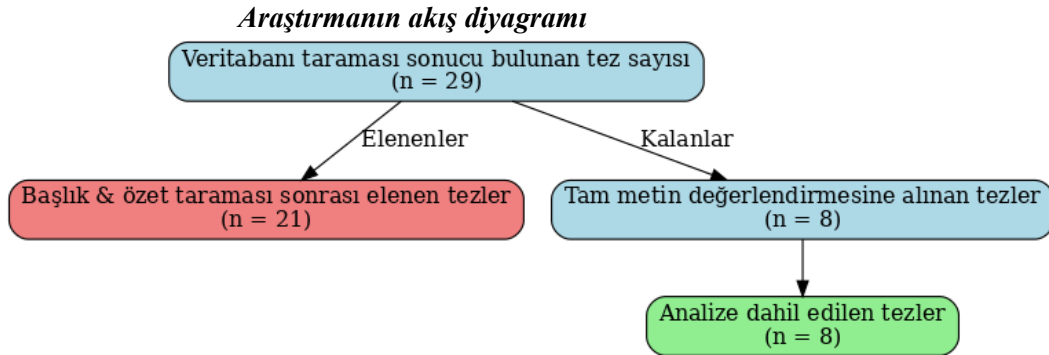
1. Üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
 2. Tezlerin yazıldığı enstitülere göre dağılımı nasıldır?
 3. Tezlerin yazıldığı anabilim dallarına göre dağılımı nasıldır?
 4. Yayınlandıkları yıllara göre dağılımı nasıldır?
 5. Türlerine göre dağılımı nasıldır?
 6. Kullanılan araştırma yöntemine göre dağılımı nasıldır?
 7. Kullanılan araştırma desenlerine göre dağılımı nasıldır?
 8. Hedef kitlesine göre dağılımı nasıldır?
 9. Örneklem seçim yöntemine göre dağılımı nasıldır?
 10. Örneklem büyüklüğüne göre dağılımı nasıldır?
 11. Kullanılan veri toplama araçlarına göre dağılımı nasıldır?
 12. Kullanılan veri analiz tekniklerine göre dağılımı nasıldır?
 13. Tartışma ve yorum bölümüne yer verilme durumuna göre dağılımı nasıldır?
 14. SCAMPER araştırmalarının yazarları ve temaları nedir?
 15. Araştırma kapsamındaki çalışmada okul öncesi eğitimde SCAMPER tekniğiyle birlikte ele alınan diğer konular nelerdir?
 16. SCAMPER tekniği çalışmalarında elde edilen bulgular nelerdir?
 17. SCAMPER tekniği çalışmalarında elde edilen öneriler nelerdir?
-

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel bir desene dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırmalar, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi tekniklerle verilerin toplanması ve analiz edilmesi sürecini içermektedir. Bu süreçte olay ve olgular bütüncül şekilde ele alınarak, gerçekçi anlayış geliştirilmeye çalışmak hedeflenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi yöntemi, araştırmacının belirli belgeleri sistematik bir çerçevede analiz etmesine olanak tanımaktadır (Muşmal ve Gürbüz, 2018). Bu süreç, mevcut literatürü analiz ederek araştırmaya katkı sağlayabilecek bilgileri belirlemeye yardımcı olur. Böylece, araştırmacılar çalışmalarını için sağlam bir teorik çerçeve oluşturabilir ve alandaki mevcut bilgi birikimini daha derinlemesine anlayabilir.

Araştırmanın evrenini okul öncesi alanında SCAMPER tekniği konulu YÖK tez tarama veri tabanında tam metnine ulaşılabilen erişime açık tezler oluşturmaktadır. Tezlerin taranmasında “SCAMPER” ve OKUL ÖNCESİ” anahtar kelimesi kullanılmıştır. Araştırmada 2014-2024 yılları arasında yazılmış 8 tez analiz edilmiştir. Çalışmaların okul öncesi eğitim alanında yapılmış olması temel dahil edilme kriteri olacaktır. Çalışmaların seçimi akış diyagramı ile gösterilmiştir

Veri Toplama Aracı

Veri toplama sürecinde betimsel ve içerik analizi yöntemi kullanılmaktadır. İçerik analizi elde edilen verilerin daha yakından incelenmesi ve bu verileri açıklayan kavram ve temalara ulaşılmasını gerektirir (Alanka, 2024). Betimsel analiz yönteminde, belirlenen konu çerçevesinde gerçekleştirilen ve birbirinden bağımsız şekilde yürütülen tüm nitel ve nicel çalışmalar sistematik olarak incelenip düzenlenmektedir. Bu süreç, ilgili alandaki genel eğilimlerin belirlenmesine katkı sağlamakta ve araştırmacılara o alanda mevcut eğilimleri görme fırsatı sunmaktadır. Böylece, aynı konuda çalışma yapan ya da yapmayı planlayan araştırmacılar, alandaki mevcut yönelimleri daha kapsamlı bir şekilde değerlendirebilmektedir (Cohen, Manion & Morrison, 2007).

Verilerin Toplanması

Çalışmada SCAMPER ile ilgili tezlerin yıl, üniversite, araştırma deseni, örneklem grubu ve temel bulguları gibi diğer alt değişkenlere göre kategorize edilmesi sağlanacaktır. Betimsel analiz yöntemiyle veriler belirlenen temalar doğrultusunda tablolaştırılacaktır. İçerik

analizi ile tezlerde vurgulanan temel kavramlar, SCAMPER'in eğitimdeki kullanımı ve elde edilen sonuçlar detaylandırılmıştır.

Tablo 1: SCAMPER Tekniği Konulu Tezlerin Özeti (2014–2024)

Yazar-Yıl	Tez Türü	Örneklem	Tasarım	Araçlar	Temel Bulgu	İstatistiksel Sonuç / Etki
Yiğitalp, 2014	YL Tezi	30 çocuk	Deneysel desen (ön test-son test ve kalıcılık testi kontrol gruplu)	Ölçek, gözlem, görüşme, bilgi	SCAMPER eğitimi problem çözme becerilerini artırmıştır.	Deney ve kontrol gruplarının son test Problem çözme becerisi puanları arasında 0.001 düzeyinde anlamlı farklılık vardır.
Kaytez, 2015	Dr. Tezi	40 çocuk	Deneysel desen (ön test-son test gruplu desen)	Ölçek, bilgi formu, test	Deney grubunda yaratıcılık puanları anlamlı artmıştır.	Çocukların yaratıcılık puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlıdır ($p<0.01$).
Aydın, 2022	YL Tezi	24 çocuk	Yarı deneysel desenlerden ön test son test deney kontrol gruplu desen	Ölçek, bilgi formu	Çevre eğitimi farkındalık ve tutumda etkilidir.	SCAMPER tekniği ile verilen çevre eğitiminin çocuklar üzerinde çevre farkındalığında %81,4; çevre tutumunda ise %61,5 oranında daha etkili olduğu saptanmıştır.
Yüce, 2023	YL Tezi	30 çocuk	Ön test-son test kontrol gruplu yarı deneme modeli kullanılmıştır.	Ölçek, bilgi formu	Deney grubunda tepki süresi kısalmış, hata sayısı azalmıştır.	Tepki süreleri arasında anlamlı farklılaşma görülmüştür ($U=19,000$, $p=.000$). hata sayıları incelendiğinde ($U=59,000$, $p=.026$).
Turan, 2023	YL Tezi	38 çocuk	Öntest - sontest ve deney-kontrol grupları içeren yarı - deneysel	Ölçek, bilgi formu, test	SCAMPER eğitimi problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmiştir.	($t(sd)= 20,187$; $p<0,05$)
İnan, 2023	YL Tezi	40 çocuk	Deneysel desen-ön test-son test kontrol gruplu desen	Ölçek, bilgi formu	Yaşam becerileri alt boyutlarında son test puanları ön test puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.	Sosyal yaşam ($t_{38}=2.668$, $p>.05$), sorumluluk ($t_{38}=.750$, $p>.05$), cinsiyet farkındalığı ($t_{38}=.141$, $p>.05$), karar verme ($t_{38}=.094$, $p>.05$)
Daldal, 2024	YL Tezi	50 çocuk	Ön test-son test kontrol ve plasebo gruplu	Test	Yaratıcı düşünme becerisinde deney grubunda artış	Deney grubu ($Z=-2,844$; $p,05$).

Yazar-Yıl	Tez Türü	Örneklem	Tasarım	Araçlar	Temel Bulgu	İstatistiksel Sonuç / Etki
			yarı deneysel desen		sağlanmıştır.	
Bozdemir, Dr. 2024	Tezi	30 çocuk	Ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel deseni	Form, test	Çizgi film temelli SCAMPER uygulaması yaratıcılığı artırmıştır.	Gruplar arası fark anlamlı ($p<0.05$)

Tablo 1’de yer alan veriler incelendiğinde scamper tekniğini konu alan okul öncesi dönemde yapılan tezlerin büyük çoğunluğunun son birkaç yıl içerisinde yapılmış olduğu görülmektedir. İncelenen tezlerde nicel yöntemin tercih edildiği ve genel anlamda uygulanan çalışmaların katılımcıların istenen özelliklerini geliştirmede etkili sonuçlar verdiği görülmektedir.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler tablolar halinde düzenlenmiş ve sonuçlar analiz edilerek raporlaştırılmıştır. SCAMPER’in okul öncesi dönemde nasıl kullanıldığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu yöntem sayesinde SCAMPER tekniğinin okul öncesi eğitimde nasıl ele alındığına dair kapsamlı bir inceleme yapılması hedeflenmektedir. Bu inceleme çalışmasının sonucunda; Türkiye’de okul öncesi eğitimde SCAMPER tekniğinin akademik araştırmalarda nasıl ele alındığı belirlenmesi, SCAMPER’in okul öncesi eğitimde uygulanabilirliği, çocuklar üzerindeki etkilerinin neler olduğuna dair çıkarımların yapılması, SCAMPER’in okul öncesi eğitimde daha verimli kullanılabilmesi için öneriler sunması ve alanda eksik kalan noktalar belirlenerek, gelecek araştırmalar için genel bir bakış açısı oluşturması beklenmektedir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların nitel verileri, araştırmanın problemi, alt problemleri ve kavramsal çerçevesi doğrultusunda analiz edilmiştir. Ayrıca, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilen dokümanlardan elde edilen veriler, betimsel istatistiksel yöntemler kullanılarak (yüzde ve frekans hesaplamaları) çözümlenmiştir. Araştırma sürecinde oluşturulan veri tabanındaki bilgiler, her bir alt probleme yönelik yanıtları belirleyebilmek amacıyla frekans değerleri ve bu değerlerin yüzdelik oranları hesaplanarak düzenlenmiştir. Son olarak, elde edilen sayısal veriler tablolar ve sütun grafikleriyle görselleştirilerek yorumlanmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için iki uzman tarafından tüm aşamaların, analizlerin kontrol edilmesi sağlanmıştır.

Araştırmada elde edilen tez ve makalelerin analizi süreci, araştırmacı tarafından tek taraflı olarak yürütülmüştür. Kodlamalar sistematik biçimde gerçekleştirilmiş, alan yazın temel alınarak oluşturulan kategori ve sınıflandırmalar uzman görüşleriyle teyit edilmiştir. Bu süreçte tutarlı bir analiz yaklaşımı benimsenmiş ve elde edilen bulguların araştırmanın amacıyla uyumlu olmasına özen gösterilmiştir. Böylece, bulguların geçerlik ve güvenirliliğinin desteklenmesi amaçlanmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği konulu lisansüstü tezlerin analizi neticesinde elde edilen veriler alt amaçlara göre sınıflandırılarak tablolar halinde sunulmuştur.

Tezlerin Yazıldığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerin yazıldıkları üniversitelere göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir:

Tablo 2: Tezlerin Yazıldığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversiteler	N	%
Aksaray Üniversitesi	1	12.5
Gazi Üniversitesi	1	12.5
Kastamonu Üniversitesi	1	12.5
Selçuk Üniversitesi	1	12.5
Bursa Uludağ Üniversitesi	1	12.5
Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	12.5
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	12.5
Hacettepe Üniversitesi	1	12.5
Toplam	8	100.0

Tablo 2’de görüldüğü üzere incelenen lisansüstü araştırmaların 8 farklı üniversitede ve her üniversite de birer tane (%12.5) yapıldığı görülmektedir.

Tezlerin Yazıldığı Enstitülere Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerin enstitülerine ilişkin dağılımı aşağıda Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: Tezlerin Yazıldığı Enstitülere Göre Dağılımı

	N	%
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	4	50
Sosyal Bilimler Enstitüsü	2	25
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	1	12.5
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	1	12.5
Toplam	8	100.0

Tablo 3’e göre araştırmaların %50 ile en fazla Eğitim Bilimleri Enstitü’lerinde gerçekleştirildiği görülmüştür. Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nü ise %25 ile Sosyal Bilimler Enstitüsü takip etmektedir. Sağlık Bilimler Enstitüsü ve Lisansüstü Eğitim Enstitüsünde de (%12.5) birer tane araştırma gerçekleştirilmiştir.

Tezlerin Yazıldığı Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerin yazıldıkları anabilim dallarına ilişkin dağılımı aşağıda Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Tezlerin Yazıldığı Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

	N	%
Temel Eğitim Ana Bilim Dalı	3	37.5
Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Ana Bilim Dalı	1	12.5
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı	1	12.5
Çocuk Gelişimi Ana Bilim Dalı	1	12.5
Medya Ve Kültürel Çalışmalar Ana Bilim Dalı	1	12.5
İlköğretim Ana Bilim Dalı	1	12.5
Toplam	8	100.0

Tablo 4’te belirtildiği gibi okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği ile ilgili yapılan araştırmaların 6 farklı anabilim dalında gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmalar en çok Temel Eğitim Anabilim Dalında (%37.5) yayınlanmıştır. Diğer Anabilim Dallarında ise (%12.5) yayınlanmıştır.

Tezlerin Yayımlandığı Yıllara Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği konulu lisansüstü tezlerin değerlendirildiği bu araştırmaya 2014 yılından 2024 yılına dek gerçekleştirilen araştırmalar eklenmiş ve Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5: Tezlerin Yazıldığı Yıllara Göre Dağılımı

	N	%
2014	1	12.5
2015	1	12.5
2022	1	12.5
2023	3	37.5
2024	2	25.0
Toplam	8	100.0

Tablo 5’e göre en fazla tezin (üç tez) 2023 yılında yayınlandığı, 2024 yılında iki tezin yayınlandığı, 2014,2015,2022,2024 yıllarında ise birer tane tezin yayınlandığı görülmektedir.

Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği ile ilgili yazılmış olan tezlerin türlerine ilişkin dağılımı aşağıda Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6: Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

	N	%
Yüksek Lisans	6	75.0
Doktora	2	25.0
Toplam	8	100.0

Tablo 6’ya göre tezlerin %75.0’inin yüksek lisans, %25.0’inin doktora türünde yazılmış olduğu görülmektedir.

Tezlerin Kullanılan Araştırma Yöntemine Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerde kullanılan

Tablo 7: Tezlerin Kullanılan Araştırma Yöntemine Göre Dağılımı

	N	%
Nicel	8	100.0
Toplam	8	100.0

araştırma yöntemlerine ilişkin dağılımı aşağıda Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7’de incelenen tezlerin %100.0’ünde nicel araştırma yönteminin kullanıldığı görülmektedir.

Tezlerin Kullanılan Araştırma Desenine Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerde kullanılan araştırma desenlerine ilişkin durumu aşağıda Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Tezlerin Kullanılan Araştırma Desenine Göre Dağılımı

	N	%
Ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen	4	50.0
Deneysel desen (ön test-son test gruplu desen)	1	12.5
Ön test-son test kontrol ve plasebo gruplu yarı deneysel desen	1	12.5
Deneysel desen (ön test-son test ve kalıcılık testi kontrol gruplu)	1	12.5
Deneysel desen- ön test-son test kontrol gruplu desen	1	12.5
Toplam	8	100.0

Tablo 8’de çalışmaların %50.0’ında ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desenin kullanıldığı görülmektedir. %12.5’inde ise deneysel desen (ön test-son test gruplu desen), ön test-son test kontrol ve plasebo gruplu yarı deneysel desen, Deneysel desen- ön test-son test kontrol gruplu desen ve deneysel desen (ön test-son test ve kalıcılık testi kontrol gruplu) kullanıldığı görülmektedir.

Tezlerin Hedef Kitle Yaş Aralığına Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerin hedef kitle yaş aralığına göre dağılımı aşağıda Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9: Tezlerin Hedef Kitle Yaş Aralığına Göre Dağılımı

	N	%
60-72 aylık çocuklar	5	62.5
5 yaş	2	25.0
Okul öncesi dönem çocukları	1	12.5
Toplam	8	100.0

Tablo 9’da görüldüğü gibi çalışmalarda en fazla kullanılan hedef kitle yaş aralığı 60-72 aylık çocukların %62.5 olduğu görülmektedir. Beş yaş çocuklarının %25 olduğu, %12.5’in de ise yaş aralığının net bir şekilde belirtilmeyip okul öncesi dönem çocukları tabirinin kullanıldığı görülmektedir.

Tezlerin Örneklem Seçim Yöntemine Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerin örneklem seçim yöntemine ilişkin durumu aşağıda Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10: Tezlerin Örneklem Seçim Yöntemine Göre Dağılımı

	N	%
Kolay ulaşılabilir	2	25.0
Basit tesadüfi	2	25.0
Tesadüfi	1	12.5
Kolay ulaşılabilir (küme örnekleme)	1	12.5
Uygun	1	12.5
Amaçlı örnekleme	1	12.5
Toplam	8	100.0

Tablo 10’da incelenen tezlerde 6 farklı örneklem seçim yönteminin 8 defa ele alındığı görülmektedir. En çok kullanılan örneklem seçim yöntemleri %25 ile kolay ulaşılabilir ve basit tesadüfi örnekleme yöntemidir. Kullanılan diğer örneklem yöntemleri ise %12.5 ile tesadüfi, kolay ulaşılabilir (küme örnekleme), Amaçlı örnekleme ve Uygun örnekleme yöntemlerinin olduğu görülmektedir.

Tezlerin Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerin örneklem büyüklüğüne ilişkin durumu aşağıda Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11: Tezlerin Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımı

	N	%
30 çocuk	3	37.5
40 çocuk	2	25.0
38 çocuk	1	12.5
24 çocuk	1	12.5
50 çocuk	1	12.5
Toplam	8	100.0

Tablo 11’de en çok kullanılan örneklem büyüklüğünün %37.5 ile 30 çocuk olduğu daha sonra %25.0 ile 40 örneklem olduğu görülmektedir. Diğer örneklem büyüklüklerinden ise her birinden ayrı ayrı %12.5 ile 24,38,40,50 çocuklar olduğu görülmektedir.

Tezlerin Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerin veri toplama araçlarına ilişkin durumu aşağıda Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12: Tezlerin Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

	N	%
Ölçek-Bilgi formu	3	37.5
Ölçek-Bilgi formu-Test	2	25.0
Test	1	12.5
Test-Bilgi formu	1	12.5
Ölçek-Gözlem formu-Görüşme formu-Bilgi formu	1	12.5
Toplam	8	100.0

Tablo 12’de tezlerde veri toplama aracı olarak en çok % 37.5’inde bilgi formu ve ölçeğin bir arada kullanıldığı görülmektedir. %25’inde ise ölçek- test ve bilgi formlarının birlikte kullanıldığı belirlenmiştir. Kullanılan diğer veri toplama araçları ise %12.5 ile test, test-bilgi formu, ölçek-gözlem formu-görüşme formu- bilgi formu olduğu görülmektedir.

Tezlerin Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerin veri analiz tekniklerine ilişkin durumları aşağıda Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13: Tezlerin Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımı

	N	%
Betimsel istatistik	4	50.0
Sosyal Bilimler İstatistik	1	12.5
Çoklu Varyans Analizi	1	12.5
Parametrik İstatistik	1	12.5
Toplam	8	100.0

Tablo 13'e göre en fazla %50 betimsel istatistik kullanıldığı görülmüştür. Kullanılan diğer veri analiz teknikleri ise %12.5 ile sosyal bilimler istatistik, çoklu varyans analizi, parametrik istatistik olduğu görülmüştür.

Tezlerin Tartışma ve Sonuç Bölümüne Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerin tartışma ve sonuç bölümünün durumu aşağıda Tablo 14'te verilmiştir:

Tablo 14: Tezlerin Tartışma ve Yorum Bölümüne Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

	N	%
Evet	6	75.0
Kısmen	2	25.0
Toplam	8	100.0

Tablo 14'te tezlerin %75'inde tartışma ve sonuç bölümü bulunurken, %25'inde tartışma kısmının olmadığı direk sonuç kısmının olduğu görülmüştür.

SCAMPER Araştırmalarının Yazarları ve Temalarına Göre Dağılımı

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerin yazarları ve temalarına göre dağılımı Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15: Scamper Araştırmalarının Yazarları ve Temalarına Göre Dağılımı

Kodu	Yazar Adı	Amaç
A1	Nazan KAYTEZ	Beş Yaş Çocuklarının Yaratıcılıklarına “ Scamper Eğitim Programı 'nın” Etkisinin İncelenmesi
A2	Nihal YİĞİTALP	Yönlendirilmiş Beyin Fırtınası (Scamper) Tekniğine Dayalı Eğitimin Beş Yaş Çocuklarının Problem Çözme Becerilerine Etkisinin İncelenmesi
A3	İlknur AYDIN	Scamper Tekniğinin 5-6 Yaş Çocuklarının Çevreye Yönelik Farkındalık Ve Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi
A4	Melike YÜCE	Scamper Uygulamalarının Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Bilişsel Tempolarına Etkisi
A5	Sedef TURAN	Scamper Düşünme Tekniğinin 60-72 Aylık Çocukların Problem Çözme Ve Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisinin İncelenmesi
A6	Selma İNAN	Scamper Tekniği Temelli Yaşam Becerileri Eğitim Programının 60-72 Aylar Arasındaki Çocukların Davranışlarına Ve Yaşam Becerilerine Etkisi
A7	Emre BOZDEMİR	Scamper Tekniği İle Değerlendirilen Çizgi Filmlerin 60-72 Ay Çocukların Yaratıcılıklarına Etkisinin İncelenmesi
A8	Ahmet Fatih Daldal	Scamper Temelli Etkinliklerin Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Yaratıcı Düşünme Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

Tablo 15 incelendiğinde çalışmaların yaratıcılık, problem çözme, çevreye yönelik farkındalık ve tutum, bilişsel tempo, davranış ve yaşam becerileri ve eleştirel düşünme temaları altında toplandığı görülmektedir.

Araştırma kapsamındaki çalışmada okul öncesi eğitimde SCAMPER tekniğiyle birlikte ele alınan diğer konular

Tablo 16: Scamper Tekniği Çalışmalarında SCAMPER tekniği ile birlikte ele alınan diğer konular

Kodu	Yazar Adı	Diğer Konular
A1	Nazan KAYTEZ	Yaratıcılığa etkisi
A2	Nihal YİĞİTALP	Problem çözme becerisine etkisi
A3	İlknur AYDIN	Çevreye yönelik farkındalık ve tutumlarına etkisi
A4	Melike YÜCE	Bilişsel tempolarına etkisi
A5	Sedef TURAN	Problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerine etkisi
A6	Selma İNAN	Davranış ve yaşam becerilerine etkisi
A7	Emre BOZDEMİR	Yaratıcılığa etkisi
A8	Ahmet Fatih Daldal	Yaratıcı düşünme becerilerine etkisi

Tablo 16’da SCAMPER tekniği ile ele alınan diğer konuların; yaratıcılık, problem çözme, çevre farkındalığı, bilişsel tempo, eleştirel düşünme, davranış ve yaşam becerileri ve yaratıcılığa etkisi olduğu görülmektedir.

SCAMPER Tekniği Çalışmalarından Elde Edilen Bulgular

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerden elde edilen bulgular Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17: Scamper tekniği çalışmalarından elde edilen bulgular

Kodu	Yazar Adı	Bulgular
A1	Nazan KAYTEZ	
A2	Nihal YİĞİTALP	
A3	İlknur AYDIN	Deney ve kontrol gruplarındaki çocukların yaratıcılık puan ortalamaları karşılaştırıldığında anlamlı bir fark saptanmış; bu da SCAMPER tekniğine dayalı eğitim programının çocukların yaratıcılık düzeylerini artırmada etkili olduğunu ortaya koymuştur.
A4	Melike YÜCE	SCAMPER tekniğiyle hazırlanmış etkinliklerden oluşan programın uygulandığı beş yaş grubu okul öncesi çocukları ile bu tekniğin kullanılmadığı diğer bir beş yaş grubu çocukları karşılaştırıldığında, uygulanan programın çocukların problem çözme becerileri üzerinde olumlu etkiler yarattığı belirlenmiştir.
A5	Sedef TURAN	SCAMPER tekniğiyle desteklenen çevre eğitimi programının uygulandığı beş yaş grubu çocuklarla, bu tekniğin kullanılmadığı kontrol grubu çocukları karşılaştırıldığında, SCAMPER tekniğinin çevre farkındalığı ve tutumları üzerinde olumlu etkiler yarattığı belirlenmiştir.

Araştırma bulgularına göre, deney grubundaki çocukların ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir artış gözlemlenirken, kontrol grubunda böyle bir değişim saptanmamıştır. Ayrıca, deney ve kontrol gruplarının son test puanları karşılaştırıldığında deney grubunun lehine anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Uygulama sonunda deney grubundaki çocukların tepki sürelerinin kısaldığı ve hata sayılarının azaldığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar, uygulamanın çocuklar üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Yapılan analizler, deney ve kontrol gruplarının ön test puanları arasında fark olmadığını, ancak son testte deney grubunun problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerinde anlamlı bir gelişim gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu durum, SCAMPER tekniğine dayalı eğitimin bu becerileri geliştirmede etkili olduğunu göstermektedir.

A6	Selma İNAN	SCAMPER tekniğine dayalı yaşam becerileri eğitim programının uygulandığı deney grubundaki çocuklar, yaşam becerileri ve davranış alanlarında kontrol grubuna göre genel olarak daha olumlu gelişmeler göstermiştir. Deney grubunun öz bakım, hayatta kalma ve uyum becerilerinde anlamlı artışlar gözlenirken, isyankâr davranış ve sosyal kaygı düzeyleri azalmıştır. İzleme testlerinde bazı kazanımların kalıcılığı da saptanmıştır. Bu bulgular, SCAMPER temelli eğitimin çocukların yaşam becerileri ve davranış gelişimi üzerinde etkili ve kalıcı katkılar sunduğunu ortaya koymaktadır.
A7	Emre BOZDEMİR	Araştırma sonuçları, çizgi filmlerin SCAMPER tekniğiyle birlikte değerlendirilmesinin 60-72 aylık çocukların yaratıcı düşünme becerilerini anlamlı düzeyde geliştirdiğini göstermektedir. Deney grubu lehine elde edilen yüksek puanlar, bu entegrasyonun erken çocukluk eğitiminde etkili ve uygulanabilir bir yöntem olduğunu ortaya koymaktadır.
A8	Ahmet Fatih Daldal	SCAMPER temelli etkinliklerin uygulandığı deney grubunun, özellikle orijinallik, soyut başlık oluşturma, zenginleştirme ve yaratıcı kuvvetler alt boyutlarında kontrol ve plasebo gruplarına göre anlamlı düzeyde daha başarılı olduğu görülmüştür. Akıcılık ve erken kapamaya direnç alt boyutlarında ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ön test-son test karşılaştırmalarında yalnızca deney grubunda yaratıcı düşünme becerilerinde anlamlı gelişme görülmüş, bu da SCAMPER etkinliklerinin yaratıcı düşünme becerilerini olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur.

Tablo 17’de sunulan bulgular, SCAMPER tekniğine dayalı uygulamaların okul öncesi dönemde çeşitli gelişim alanları üzerinde anlamlı etkiler yarattığını göstermektedir. Araştırmalarda genel olarak deney ve kontrol grupları arasında anlamlı farkların elde edilmesi, tekniğin etkili bir öğretim yöntemi olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle yaratıcılık, problem çözme ve eleştirel düşünme gibi bilişsel becerilerde SCAMPER temelli etkinliklerin olumlu katkılar sağladığı görülmektedir. Bu durum, erken çocukluk döneminde yaratıcı düşünmenin desteklenmesine yönelik yapılandırılmış yaklaşımların, çocukların düşünsel gelişimini güçlendirdiğini göstermektedir.

Bulgular aynı zamanda SCAMPER tekniğinin yalnızca bilişsel değil, çevresel duyarlılık ve tutumlar gibi duyuşsal alanlara da olumlu etkiler sağladığını ortaya koymaktadır. Bunun yanında, tepki süresi, hata sayısı gibi performans göstergelerinde deney gruplarının lehine ortaya çıkan farklar, tekniğin uygulanabilirliğini ve çocukların dikkat, hız ve doğruluk gibi becerilerinde de gelişime katkı sunduğunu göstermektedir. Yaşam becerileri ve davranış gelişimi alanlarında gözlemlenen artışlar ise, SCAMPER’in sosyal-duygusal gelişim üzerindeki etkisini vurgulamakta; öz bakım, hayatta kalma ve uyum becerilerindeki ilerlemeler ve davranışsal sorunların azalması, bu tekniğin bütüncül bir gelişim modeline katkı sunduğunu işaret etmektedir. Son olarak, SCAMPER’in farklı içeriklerle entegrasyonu sonucunda elde edilen olumlu sonuçlar, yöntemin esnek yapısının ve farklı öğrenme ortamlarına uyarlanabilirliğinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

SCAMPER Tekniği Çalışmalarında Elde Edilen Öneriler

Okul öncesi eğitiminde SCAMPER tekniği hakkında yazılmış olan tezlerden elde edilen öneriler Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18: Scamper tekniği çalışmalarında elde edilen öneriler

Öğretmen kodları	Öğretmen sayısı	Öneriler
A1-A2-A5-A6-A7-A8	6	<i>Araştırmaların farkı çalışma grupları ile yapıp etkililiğinin incelenmesi.</i>
A1-A2-A4-A5	4	<i>Öğretmenlere SCAMPER yöntemiyle ilgili eğitimlerin verilmesi</i>
A1-A5-A7	3	<i>Scamper tekniği için uygun ortam ve koşulların sağlanması</i>
A5-A7-A8	3	<i>Yapılan çalışmaların daha büyük örneklem grupları ile yapılması.</i>
A1-A3-A8	3	<i>Okul öncesi mevcut programla bütünleştirilip okulda bu tekniğe daha fazla yer verilmesi</i>
A1-A4	2	<i>Afiş, kitapçık, broşür vb. araçlarla SCAMPER tekniğinin tanıtılması</i>
A3-A5	2	<i>Eğitim esnasında çocukların verdikleri cevaplardan çocukların yaratıcı çözüm önerilerini ele alan nitel çalışmaların yapılması</i>
A4-A6	2	<i>SCAMPER tekniğinin yalnızca eğitim ortamlarında değil, anne ve baba ile çocuğun yapabileceği bir etkinlik olarak kullanılabilmesi için veli eğitimlerinin düzenlenmesi.</i>

A1	1	Öğretmen adaylarına SCAMPER tekniği ile ilgili eğitimlerin verilmesi
A4	1	Farklı değişkenler ele alınarak SCAMPER uygulamalarının uzun süreli etkisinin incelenmesi
A7	1	Scamper tekniği farklı materyallerle uyarlanıp uygulanabilmesi. Etkinliklerde her çocuktan tek cevap almak yerine her soruda farklı çocuklardan cevap alınması ve aralıklarla pekiştireç kullanılması
A8	1	Scamper tekniğinin yalnızca soru-cevap şeklinde değil; sanat, drama ve deney gibi etkinliklerde kullanılması.

Tablo 18’de yer alan öneriler, SCAMPER tekniğinin eğitim ortamlarında daha yaygın ve etkili biçimde kullanılabilmesi için araştırmacıların dikkat çektiği gelişim alanlarını ortaya koymaktadır. Araştırmaların farklı örneklem gruplarıyla tekrarlanmasının önerilmesi, mevcut çalışmaların sınırlı gruplarla yürütülmüş olabileceği ve elde edilen sonuçların genellenebilirliğini artırma gereksinimi olduğu düşüncesini yansıtmaktadır. Öğretmenlere yönelik SCAMPER eğitimlerinin vurgulanması ise tekniğin etkili uygulanabilmesi için öğretmen yeterliliklerinin önemli bir değişken olduğuna işaret etmektedir. Uygulama ortamı ve koşullarının uygun hale getirilmesi önerisi, öğretim stratejilerinin yalnızca yöntem değil, aynı zamanda çevresel destek unsurlarıyla da bütünleşmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Tekniğin mevcut okul öncesi eğitim programlarına entegre edilmesi gerektiği yönündeki öneriler, SCAMPER’in sistematik biçimde uygulanarak kalıcılığının ve yaygınlığının sağlanabileceği fikrine dayanmaktadır. Ayrıca tanıtım materyalleriyle tekniğin görünürlüğünün artırılması, öğretmen adaylarına yönelik eğitimlerle erken profesyonel farkındalık sağlanması ve veli eğitimleriyle ev ortamına taşınmasının önerilmesi, yöntemin hem kurumsal hem de ev tabanlı ortamlarda kullanılabilirliğini desteklemeye yöneliktir. Bunun yanı sıra, yaratıcı cevapların nitel olarak incelenmesi gerektiği yönündeki öneriler, SCAMPER uygulamalarının yalnızca nicel değil, nitel veriyle de değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymakta; bu sayede çocuğun yaratıcı düşünce süreçlerine daha derinlikli bakışlar sağlanabileceği düşünülmektedir. Son olarak, SCAMPER’in farklı materyallerle zenginleştirilerek ve çeşitli etkinlik türleriyle (sanat, drama, deney) uygulanabilir hale getirilmesi gerektiği önerisi, yöntemin dinamik yapısının çocukların ilgisini sürekli canlı tutabilecek şekilde yeniden yapılandırılabilmesine işaret etmektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, ülkemizde okul öncesi eğitim alanında Scamper tekniği konusunda 2014 ve 2024 yılları arasında yazılmış 6 tanesi yüksek lisans, 2 tanesi doktora olmak üzere toplamda 8 lisansüstü tez betimsel olarak analiz edilmiştir. SCAMPER tekniği ile ilgili yapılan bu tezlerin sayıca sınırlı olması, konunun okul öncesi eğitimde henüz yeterince araştırılmadığını

göstermektedir. İncelenen tezler yazıldıkları üniversitelere göre değerlendirildiğinde, çalışmaların sekiz farklı üniversitede yapıldığı ve her üniversitede birer tane çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Bu durum, SCAMPER tekniği üzerine yapılan araştırmaların sınırlı sayıda üniversitede araştırma konusu olduğunu göstermektedir. Yapılan araştırmaların belirli üniversitelerle sınırlı kalmaması farklı bölgelerdeki yüksek eğitim kurumlarında da SCAMPER tekniği konusunun ele alındığını göstermektedir.

Tezlerin yazıldığı enstitülere göre dağılımı incelendiğinde, çalışmaların yarısının Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu durum, SCAMPER tekniğinin özellikle eğitim alanında ele alındığını ve yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesine yönelik akademik ilgiyi göstermektedir. Tezlerin %25'i Sosyal Bilimler enstitüsünde hazırlanmıştır. Alan yazına bakıldığında ise Durukan vd. (2015) okul öncesi eğitimi alanında yürütülen tezlerin enstitülere göre dağılımlarında tezlerin büyük bir kısmının Sosyal Bilimler Enstitülerinde; ardından Eğitim Bilimleri Enstitülerinde hazırlandığı belirtilmiştir. Sağlık Bilimleri ve Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde yürütülen tezler ise % 12,5 oranla SCAMPER tekniğinin farklı disiplinlerde de ele alındığını ortaya koymaktadır.

Tezler yapıldıkları anabilim dallarına göre incelendiğinde 6 farklı anabilim dalında çalışmalar yapıldığı; daha çok Temel Eğitim Anabilim Dalında (%37.5) tezlerin yayınlandığı görülmektedir. Diğer tezler ise Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Eğitim Bilimleri, Medya ve Kültürel Çalışmalar ile İlköğretim anabilim dallarında eşit oranlarda (%12.5) hazırlandığı görülmektedir. Bu dağılım SCAMPER tekniğinin özellikle temel eğitim düzeyinde önemsendiğini, SCAMPER tekniğinin okul öncesi dönemde yaratıcı düşünme becerilerini desteklemede önceliğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Aynı zamanda farklı anabilim dallarında da konuya yer verilmiş olması, SCAMPER tekniğinin farklı alanlarda kullanımını ve uygulama çeşitliliğini ortaya koymaktadır.

Tezlerin yazım yıllarına göre dağılımı incelendiğinde, SCAMPER tekniği ile ilgili çalışmaların son yıllarda artış gösterdiği görülmektedir. 2014, 2015, 2022 yıllarında birer tez hazırlanmışken, en fazla tezin 2023 yılında yapıldığı, 2024 yılında ise bu artışın sürdüğü belirlenmiştir. Alanyazında Öz ve Türkel'in (2023) yaratıcı temelli lisansüstü tezler üzerine yaptıkları araştırmada da 2002'den itibaren bu konuda tez sayısının giderek arttığı ifade edilmiştir.

2014-2024 yılları arsında yapılan okul öncesi eğitimde SCAMPER konulu tezlerin türlerine göre dağılımı incelendiğinde ilgili çalışmaların büyük çoğunluğunu yüksek lisans tezlerinin oluşturduğu görülmektedir. Doktora düzeyinde ise daha sınırlı sayıda tez yapıldığı görülmüştür. Karlıdağ (2018), okul öncesi alanında yaratıcılık üzerine yapılan tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans düzeyinde hazırlandığını ifade etmiştir. Bu durum yüksek lisans öğrencilerinin doktora öğrencilerine göre SCAMPER tekniği ile ilgili çalışmalara daha fazla ilgi gösterdiğini ortaya koymaktadır.

İncelenen tezlerin tamamında nicel araştırma yönteminin kullanıldığı belirlenmiştir. Alanyazında yer alan okul öncesi eğitim alanındaki lisansüstü tezlerin incelendiği araştırmalarda bu durumu destekler niteliktedir. Şahin ve Bartan (2017), Durukan, Atalay ve Şen (2015), ile Ahi ve Kıldan (2013) tarafından yapılan incelemelerde okul öncesi alanında en çok nicel araştırmalara yer verildiği ifade edilmiştir. Ayrıca Karlıdağ'ın (2018) “ Türkiye’de

Okul Öncesi Eğitimde Yaratıcılık Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi” başlıklı çalışmada da yaratıcılık temalı tezlerde en çok nicel yöntemlerin tercih edildiği belirtilmiştir. Bu bulgular alanda nicel yöntemlerin yaygınlığını ortaya koymaktadır. Aydın (2022) ve Turan (2023) SCAMPER tekniği ile ilgili araştırmalarını öneriler kısmında, SCAMPER tekniği ile ilgili çalışmalarda nitel araştırmaların yapılmasını önermektedirler. Böylece bu teknik süresince çocukların sorulara vermiş oldukları yaratıcı öneriler ayrıntılı şekilde gözler önüne serilebilir.

İncelenen tezlerde en çok ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen tercih edilmiştir. Yarı deneysel desenin tercih edilmesinin, uygulamaların gerçekçi ortamlarda yapılabilmesi ve deneysel kontrolün sağlanabilmesi nedeniyle uygun bulunduğu söylenebilir. Hedef kitle olarak çoğunlukla 60-72 aylık çocuklar üzerinde durulmuştur. Bu durum araştırmaların genellikle okul öncesi dönemin son evresine odaklandığını göstermektedir. Örneklem seçiminde ise araştırmacıların daha çok kolay ulaşılabilir ve basit tesadüfi örnekleme yöntemlerini tercih ettiği görülmüştür. Diğer kullanılan yöntemler arasında tesadüfi, küme, amaçlı ve uygun örnekleme yer almaktadır. Bu tercihlerin, araştırmaların zaman, mekân ve erişim olanakları gibi kısıtlamalarına bağlı olarak yapıldığı söylenebilir. Tezlerde en çok tercih edilen örneklem büyüklüğünün 30 çocuk olduğu diğer büyüklüklerin ise 24, 38, 40 ve 50 olduğu tespit edilmiştir. Dağ ve Horzum ‘ un (2022) belirttiği üzere, bu tercihlerin nedeni tezlerde az sayıda katılımcı ile daha ayrıntılı bir inceleme yapılmak istenmesidir.

İncelenen tezlerde en sık kullanılan veri toplama araçlarının ölçek ve bilgi formunun birlikte kullanıldığı çalışmalardan oluştuğu belirlenmiştir. Bunu ölçek, test ve bilgi formunun birlikte yer aldığı çalışmalar takip etmektedir. Diğer tezlerde ise test, test- bilgi formu ile ölçek, gözlem formu, görüşme formu ve bilgi formunun birlikte kullanıldığı örnekler görülmüştür. Bu bulgular, tezlerde çoğunlukla birden fazla veri toplama aracının bir arada kullanıldığını ortaya koymaktadır.

İncelenen tezlerde veri analiz teknikleri açısından en çok betimsel istatistiklerin tercih edildiği görülmektedir. Bunun dışında sosyal bilimler istatistikleri, çoklu varyans analizi ve parametrik istatistik gibi analiz tekniklerine sınırlı sayıda çalışmada yer verildiği tespit edilmiştir. Tezlerin tamamında tablo, grafik ve şekil kullanımına yer verildiği bu sayede araştırma bulgularının daha açık ve anlaşılır biçimde sunulmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Araştırma kapsamında yer alan tezlerin büyük çoğunluğunda tartışma ve sonuç bölümüne yer verildiği görülmektedir. Ancak bazı tezlerde yalnızca sonuç bölümünün yer aldığı tartışma kısmının bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu durum bazı araştırmacıların bulguları alanyazınla ilişkilendirme değerlendirme aşamalarını yeterince detaylandırmadığını göstermektedir. Tüm tezlerde öneriler bölümünün yer alması ise araştırmacıların elde ettikleri sonuçlarla alana katkı sunma ve gelecekteki çalışmalara yön verme çabası içerisinde olduklarını ortaya koymaktadır.

SCAMPER tekniğine dayalı tez çalışmaları, okul öncesi dönemde çocukların yaratıcılık, problem çözme, çevresel farkındalık, eleştirel düşünme ve yaşam becerileri gibi çok yönlü gelişim alanlarına olumlu katkılar sunduğunu ortaya koymaktadır (Kaytez (2015), Yiğitalp (2014), Aydın (2022), Yüce (2023), Turan (2023), İnan (2023), Bozdemir (2024), Daldal (2024)). Yürütülen araştırmalar, SCAMPER tekniğinin hem bilişsel hem de duygusal gelişimi destekleyici etkiler yarattığını; özellikle deney gruplarındaki çocuklarda anlamlı

ilerlemeler sağlandığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca bu yöntemin okul öncesi eğitim programına entegrasyonu ve öğretmen eğitimleriyle desteklenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Bu kapsamda SCAMPER tekniğinin yaygınlaştırılması, uygulamalarla desteklenmesi ve farklı örneklem grupları ile tekrar edilmesi yöntemin sürdürülebilirliği açısından önem taşımaktadır.

Araştırmanın sonucundan hareketle aşağıdaki önerilerde bulunmaktadır.

- Örneklem grupları genişletilmeli ve çeşitlendirilmeli, farklı sosyoekonomik düzeylerden ve bölgelerden çocukların dâhil edildiği çalışmalar yürütülmelidir.
- SCAMPER tekniği ile ilgili özgün ölçekler geliştirilerek, ölçme araçlarının alana özgü hale getirilmesi sağlanmalıdır.
- Uzun vadeli ve izleme testleri içeren çalışmalar planlanarak SCAMPER uygulamalarının kalıcılığı değerlendirilmelidir.
- Öğretmenlere yönelik sistematik SCAMPER eğitimleri düzenlenmeli, özellikle uygulayıcı yeterlilikleri artırılmalıdır.
- Aile katılımı artırılmalı, SCAMPER temelli etkinliklerin evde de uygulanabilmesi için veli eğitimleri ve bilgilendirme materyalleri hazırlanmalıdır.
- SCAMPER tekniği, mevcut okul öncesi eğitim programıyla bütünleştirilerek program içinde yer bulan sistematik bir uygulama haline getirilmelidir.
- Sanat, deney, drama gibi etkinliklerle SCAMPER çeşitlendirilerek çocukların farklı öğrenme biçimlerine hitap eden uygulamalar tasarlanmalıdır.
- Yalnızca nicel değil, nitel araştırma yöntemlerine de yer verilerek çocukların SCAMPER sürecindeki yaratıcı yanıtları ve düşünce biçimleri derinlemesine analiz edilmelidir.
- SCAMPER tekniği gelecekte disiplinler arası konularla daha da bütünleştirilmelidir. Örneğin sürdürülebilirlik, duygusal zekâ, dijital okuryazarlık gibi çağdaş temalarla SCAMPER'in entegre edildiği projeler geliştirilebilir.

Yazarlık Katkısı

Bu araştırmanın yazarlık katkısı %50 oranında iki yazar tarafından sağlanmıştır.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırmanın verileri doküman incelemesine dayalı gerçekleştirildiğinden etik kurul onayı gerekmemektedir.

KAYNAKÇA

Ahi, B., & Kıldan, A. O. (2013). Türkiye’de okul öncesi eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi (2002-2011). *Mehmet Akif Ersoy University Journal of Education Faculty*, 1(27), 23-46. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/181423>

- Al Zayat, N. M. (2014). The development of creative thinking in preschool teachers: The effects of scamper program. *International Journal of Psycho-Educational Sciences*, 6(3), 81-87.
- Alanka, D. (2024). Nitel bir araştırma yöntemi olarak içerik analizi: Teorik bir çerçeve. *Kronotop İletişim Dergisi*, 1(1), 64-84. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3602435>
- Argun, Y. (2011). *Okul öncesi dönemde yaratıcılık ve eğitimi*. Anı Yayıncılık.
- Ayber, A., & Emel, A. (2020). Scamper tekniği üzerine yapılan çalışmaların analizi: Bir meta-sentez çalışması. *Virtus*, 116, 67-84. <https://www.virtusinterpress.org/> Mayıs 2025 tarihinde erişildi.
- Aydın, İ. (2022). *Scamper tekniğinin 5-6 yaş çocuklarının çevreye yönelik farkındalık ve tutumlarına etkisinin incelenmesi* (Tez No: 737309) [Yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Bozdemir, E. (2024). *Scamper tekniği ile değerlendirilen çizgi filmlerin 60-72 ay çocukların yaratıcılıklarına etkisinin incelenmesi* (Tez No: 885112) [Doktora tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6th ed.). Routledge.
https://www.researchgate.net/publication/44824604_Research_Methods_in_Education
Mayıs 2025 tarihinde erişildi.
- Dağ, Ş., & Horzum, T. (2022). Matematik eğitiminde kavram yanılgıları ile ilgili lisansüstü tezlerin incelenmesi: Bir sistematik derleme. *e-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9, 434-465. <https://doi.org/10.30900/kafkasegt.973118>
- Daldal, A.F. (2024). *Scamper temelli etkinliklerin okul öncesi dönem çocuklarının yaratıcı düşünme becerilerine etkisinin incelenmesi* (Tez No: 921285) [Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Erdönmez, İ. (2019). *Özel yetenekli öğrencilerin coğrafya eğitiminde scamper tekniği ile steam uygulamaları* (Tez No: 547980) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Güven, A. Z. (2014). Ortaokul Türkçe derslerinde yaratıcı düşünme becerisinin kazandırılmasına ilişkin öğretmen görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 1-22. <https://doi.org/10.16992/ASOS.324>
- İnan, S. (2023). *Scamper tekniği temelli yaşam becerileri eğitim programının 60-72 aylar arasındaki çocukların davranışlarına ve yaşam becerilerine etkisi* (Tez No: 857644) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Karataş, S., & Tonga, E. S. (2016). Scamper (yönlendirilmiş beyin fırtınası) tekniğinin kullanımına yönelik öğretmen adaylarının görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 329-339. http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/33a.sercin_karatas.pdf
- Karlıdağ, İ. (2018). Türkiye’de okul öncesi eğitimde yaratıcılık alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Social Sciences Studies Journal*. <https://doi.org/10.26449/sssj.365>
- Kaytez, N. (2015). *Beş yaş çocuklarının yaratıcılıklarına “scamper eğitim programı”nın etkisinin incelenmesi* (Tez No: 378262) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Kaytez, N., & Aytar, A. G. (2016). Analysis of the effect of scamper education program on five-year-old children's creativity. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5968-5977.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). *Okul öncesi eğitim programı*. https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2024_09/20104013_2024programokuloncesi_onayli.pdf Mayıs 2025 tarihinde erişildi.
- Muşmal, H., & Gürbüz, İ. (2018). Doküman incelemesi. Ş. Aslan (Ed.), *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri (nicel, nitel ve karma tasarımlar için bir rehber)* (s. 217-243). Eğitim Yayınevi.
- Öz, K., & Türkel, A. (2023). Yaratıcı düşünme temelli lisansüstü tezlerin eğilimleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(2), 1374-1389. <https://doi.org/10.51460/baebd.1381381>
- Özyaprak, M. (2016). Yaratıcı düşünme eğitimi: Scamper örneği. *Journal of Gifted Education and Creativity*, 3(1), 67-81. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/516556>
- Serrat, O. (2009). The scamper technique. In *Knowledge Solutions* (s. 311-314). http://dx.doi.org/10.1007/978-981-10-0983-9_33
- Şahin, G., & Bartan, M. (2017). Okul öncesi eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS7256>
- Turan, S. (2023). *Scamper düşünme tekniğinin 60-72 aylık çocukların problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerine etkisinin incelenmesi* (Tez No: 825474) [Yüksek lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Xiaojing, G., Yafei, T., Xiaofei, W., Zhouqu, C., Qing, L., Min, C., & Qingbai, Z. (2022). Active versus passive strategy in online creativity training: How to best promote creativity of students with different cognitive styles? *Thinking Skills and Creativity*. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2022.101021>
- Yağcı, E. (2012). Yönlendirilmiş beyin fırtınası tekniği: Scamper konusunda veli görüşleri üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43(43). <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/87341>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (Ankara: Seçkin), 39.
- Yiğitalp, N. (2014). *Yönlendirilmiş beyin fırtınası (scamper) tekniğine dayalı eğitimin beş yaş çocuklarının problem çözme becerilerine etkisinin incelenmesi* (Tez No: 399466) [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yüce, M. (2023). *Scamper uygulamalarının okul öncesi dönem çocuklarının bilişsel tempolarına etkisi* (Tez No: 791230) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.